

dinsdag 31 maart 2009

Dood aan de vraatzuchtige rat

Al 0 reacties | reageer zelf

ANTWERPEN - Een derde van de honger in de wereld kan worden vermeden met een efficiënte bestrijding van ratten en muizen. Dat blijkt uit een onderzoek van professor Herwig Leirs van de Universiteit Antwerpen.

foto 1/2

Herwig Leirs. rr

Van onze medewerker

Wereldwijd vreten knaagdieren grote delen van de oogst weg. Vooral in ontwikkelingslanden richten de diertjes een ravage aan. In Indonesië, bijvoorbeeld, zijn ratten en muizen de belangrijkste schadepost voor boeren. De rijst is er verantwoordelijk voor zeventien procent van de rijstooftverliezen.

Gemiddeld eten ratten in Azië tussen vijf en tien procent van de rijst- en graanoogst op. Ook in Afrika is de vraatzucht van de diertjes een probleem. In Tanzania zien boeren vijftien procent van de maïsproductie in de maag van de veeltepelmuus (*een muis met 24 tepels, red.*) verdwijnen en in Kenya gaat soms tot twintig procent verloren.

Herwig Leirs, hoogleraar biologie, berekende de oogstverliezen die ratten en muizen de laatste twintig jaar hebben veroorzaakt. Hij deed dat samen met zijn Wageningse collega dr. Bastiaan Meerburg en Grant Singleton van het International Rice Research Institute (IRRI). De resultaten van hun onderzoek verschijnen in het aprilnummer van *Pest Management Science*.

'Bij een extreem geval in Latijns-Amerika zagen we het verlies oplopen tot negentig procent', zegt Leirs. 'Dat is weliswaar heel lokaal en beperkt in tijd.'

Zulke oogstverliezen leiden in veel gevallen tot honger. De onderzoekers menen dat met een goede bestrijding van knaagdieren het oogstverlies wereldwijd met vijf procent kan worden verminderd.

'In Azië zorgt dat voor 54 miljoen ton extra granen', becijferde Leirs. 'Voldoende om 217 miljoen Aziaten eten te geven. Plaagbestrijding in Afrika en Latijns-Amerika levert dan weer voedsel op voor respectievelijk 22 en 31 miljoen mensen. In totaal betekent dat eten voor 270 miljoen mensen, dat is een derde van alle mensen die nu honger lijden.'

Bij de bestrijding van knaagdieren denken de onderzoekers in eerste instantie aan ecologische maatregelen. De oogstschade beperken kan bijvoorbeeld door naast het graanperceel een gewas te verbouwen dat knaagdieren lekkerder vinden dan graan. Als de regenval het mogelijk maakt, kan een stukje grond bijvoorbeeld vroeger worden beplant met rijststekken dan alle andere stukken. De knaagdieren op het terrein verzamelen zich dan op dat ene lapje grond. Door het stukje rijstveld vervolgens te omheinen, blijft de rest van het rijstveld gespaard.

Er bestaan daarnaast ook methodes om vergif efficiënt in te zetten als dat noodzakelijk blijkt.

'Op basis van de regenval kunnen wij de muizenpopulatie voor het volgende regenseizoen inschatten', zegt Leirs over een onderzoek in Oost-Afrika. 'Jonge muizen hebben namelijk kiemend gras nodig om te overleven. Bij veel regen is er veel gras en dus een grotere populatie. Met die kennis hoeven we niet in het wilde weg vergif te strooien.'

Naast honger verspreiden ratten ook vaak ziekten, die vooral in Zuidoost-Azië veel slachtoffers maken onder de rijst- en graantelers.

JOCHEN VANDENBERGH